

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

AZ ÚR A POKOLBAN IS ÚR

REGÉNY

IRTA
REJTŐ JENŐ

LITERÁRIA KIADÓVÁLLALAT KFT.

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2014
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5433-12-2 (online)
MEK-12574

TARTALOM

ELSŐ FEJEZET,

amelynek az a tanulsága, hogy az úr a pokolban is úr

MÁSODIK FEJEZET,

amelyben Yvonne egy szerencsétlen ember helyett egy szerencsésnek segít

HARMADIK FEJEZET,

amelyben egy úriember nem lázad fel, inkább borotválkozik

NEGYEDIK FEJEZET,

amelyben egy teve meghal a hazáért és egy katona örül, hogy megborotválkozott

ÖTÖDIK FEJEZET,

amelyből kiderül, hogy a postás is van olyan katona, mint a szenegáli vadász

UTOLSÓ FEJEZET,

melyben egy festő visszatér az uri társaságba

ELSŐ FEJEZET,
amelynek az a tanulsága, hogy az úr a pokolban is úr

Hasonló botrány még sohasem fordult elő Afrikában, pedig ez a földrész híres arról, hogy emberemlékezet óta a legrendkívülibb események színhelye. Az ügyből jóformán semmi sem szivárgott ki. A nyilvánosság sohasem tudta meg, a sajtó, ha kiszimatolt is valamit, őrizkedett attól, hogy tollára vegye és az afrikai legfelsőbb körök mélységesen szégyenkezve őrizték meg a titkot, az elképzelhetetlen, fantasztikus, borzalmas eseményt, amelyet én is csak fenn-tartással és az olvasó legmélyebb titoktartását kérve, közlök.

1937. március 7-én délután 4 és 6 között Lorimer De La Motte tábornok fogadódélutánján, a kormányzósági palotában, a legelőkelőbb katonai és polgári személyek társaságában megjelent és teljes egy óra huszonkilenc (mások szerint harminckét) percet töltött el a 143-as számú közlegény, a marokkói helyőrség első századából.

Miután az eseménnyel kapcsolatban hivatalos közlés nem történt, mindenki másképpen mesélte el és senki sem látta tisztán az ügyet. A valóság hasonlít a drágakőhöz, annyit csiszol-ják, mire forgalomba kerül, hogy egészen más lesz, mint amilyen eredetileg volt.

Annyi bizonyos, hogy az ügy eredete egy utász bakancsának tulajdonítható. A század az Atlasz távoli útjairól érkezett többheti menetelés után és a vétkes bakancs, mire elérte Marokkó külvárosát, igen rossz állapotban volt. Mint ahogy öreg, fáradt embernek hullani kezd a foga, úgy hullatja az öreg, fáradt bakancs is meglazult szögeceit. Nem nagy baj, a marokkói depóból kerül még bakancs és szögecs is van igen sok. De ősidők óta a pneumatik és az elhullott bakancsszög vad haragosok. Ott tiporják, marják egymást, ahol érik, olyan ellenségek, mint a kutya, meg a macska. Ezekből a harcokból általában a kis bakancsszög kerül ki győztesen.

De la Motte tábornoszernagy leánya, Yvonne, nem sejtve a szegecsek és pneumatikok régi viszályát, szokása szerint százas sebességgel rohant a szép marokkói országúton. A pneumatik rávetette magát a szögecsre, a szög vadul belemart ádáz ellenfelébe, egy tizedmásodpercig tartott a küzdelem, azután egy lövésszerű robajjal a gummi kiadta lelkét. Yvonne minden ügyességével igyekezett úrrá lenni a kocsin, amely nem engedelmeskedve a kormánynak, defektes jobb első kerekének irányában siklott le az útról. A leány még mindig kezelte a kormányt és nagy erőfeszítéssel kikerült egy fát, végül azonban, szerencsére már lecsökkent sebességgel, mégiscsak egy tönkbe ütközött és nagy csörömpöléssel, robajjal, megállt az autó. Yvonne fejével a szélvédőnek röpült, de ez szilánkmentes üvegből volt és így csak elkábult kissé, miközben erős sajtás nyilalt a térdébe. Végül nagy nehezen kiszédelt a kocsiából...

Ekkor tünt fel közelben az úriember. Az úriember éppen festett. Nem tájképet, nem csend-életet és nem is portrét. Kilométerkövet festett. Az időjárás következtében megbarnult mérföldköveket szép fehérre festette, közepükre feketével, a színehagyott szám restaurálását látta el. Időnként, mint általában a festőművészek, kissé hátrahajtotta a fejét és egyik szemét behúnyva, tenyerét élével az orrához illesztve, meglegedetten szemlélte művét, amely ugyan nem tarthatott számot arra, hogy valaha is az Uffiziben, a madridi Pradoban, vagy más jóhírű festmények számára fenntartott helyen függjön, de mint piktura, kellett, hogy értéket képviseljen a maga nemében, tekintettel a mű bírálatára hivatott Larnac káplár szigorú kritikájával együtt járó magánzárkára. A roppant zajra az úriember, aki különben légionista volt, feltekintett és így szólt: „Nono”. Azután vette vödörét és ecsetét (miután kincstári tárgyak elhagyásáért haditörvényszék jár) és elindult, hogy megszemlélje a poruljárt autót.

Ekkor támolygott ki a kocsiból Yvonne. Harisnyáján vér folyt le, mert erősen megütötte a térdét.

- Bocsánat - szólt az úriember, - úgy láttam messziről, mintha defektet kapott volna. Nevem Vicomte D'Alarcone. - Kissé meghajolt, de nem tette le sem a vödröt, sem az ecsetet, úgy, hogy a leány elgyötört állapotában is kénytelen volt mosolyogni.

- Elsősorban be fogom kötözni a térdét. Ez egy idegen férfival szemben kissé frivol helyzet, viszont ha tekintetbe vesszük, hogy etikettszerűbb eljárás következtében vérvesztés, mérgezés...

- Ugyan mit fecseg annyit! Segítsen rajtam, ahogy tud.

- Meg fog történni. - A sovány, kissé gyerekes arcú fiatalember könnyedén felkapta a lányt, mielőtt az még szólni tudott volna és egy közeli fatönkre ültette. Azután meghajolt előtte, mintha tánc után leköszönne és varázsló módra váratlanul egy szép fehér selyemkendőt húzott elő zubbonyának ujjából. Enyhe parfümszag érződött. Légionista, parfümös selyemzseb-kendővel! Igazán ritkaság. Letérdelt a lány elé, kulcsából vizet öntött a kendőre, azután rövid idő alatt kimosta és jó szorosan bekötötte a térdét.

- A fordulónál van egy kocsmá, odáig kegyeskedjék elbicegni velem. Szívesen vinném, de vödöröm kincstári tárgy és ha itthagynom, tán főbelőnek miatta. Hinterlandban egy vödör, a szolgálati szabályzat szerint, erkölcsileg annyit ér, mint ütközetben a fegyver. Valami lehet a dologban, mert tegnap egy szemtelen arab fejéhez vágtam a vödröt és szemmeláthatólag rendkívüli hatást gyakorolt rá. Nem rosszabb a puskatásnál. Viszont a kiömlött festéket levonják a zsoldomból. Nem gondolja, hogy ez igazságtalanság? Golyóval védekezhetünk az arabok ellen és festékkel nem? - Közben a leány mellette bicegett és a karjára támaszkodott. A vendéglőben Yvonne konyakot kapott, közben a katona betelefonált Marokkóba, hogy küldjenek ki a mademoiselleért egy bérautót és a megrongált kocsit vontassák be.

Yvonne azután elbeszélgetett a légionistával. Megtudta tőle, hogy valóban vicomte. A légióba azért lépett be, mert édesapja nem akarta felemelni évi apanázsát.

- Az öregem áldott jó ember, de kissé furcsa elveket vall. Rá akart kényszeríteni arra, hogy ne legyen ötven tagú személyzetem, négy autóm, szóval, hogy az udvartartásomat csökkentsem le. Ezt nem viselhettem el. Megmondtam az öregnek, hogy akkor egyetlen fillért sem fogadok el tőle. Úgy is lett. Így kénytelen voltam a légióba beállni. Mit csináljak? Dolgozni nem állott módomban. Egy D'Alarconnak csak költeni szabad a pénzt, megkeresni nem. Családom több mint nyolcszáz éve kizárólag két dologgal foglalkozik: pazarlással, vagy katonáskodással. Miután a pazarlást el kellett vetnem, más választás nem maradt számomra, mint a katonaság. Mert ugyebár, megalázkodva visszatérni az öregemhez, igazán méltatlan dolog lett volna. Így kerültem a légióba, ahol elég kellemesen telik az idő. Különösen ma délelőtt. Egészségére. Ex!

Felhajtotta konyakját és a leányra mosolygott. Yvonne megint csak nevetett. Volt ebben az emberben valami különösen mulatságos. Amit mondott és tett, olyan valószínűtlen volt és mégis olyan természetes könnyedséggel adta elő, mintha mindez egy párisi kávéház terraszán történné és a világon a legtermészetesebb lenne.

- Bocsánat, mademoiselle, de azt hiszem, elfelejtette az előbb, hogy a bemutatkozás formája kölcsönösen kötelező.

- Igaza van. - Előre örült, hogy most végre kihozza kissé a nyugalmaiból ezt a hűvös embert. - La Motte tábornok leánya vagyok.

- Ez kedves - mondta közömbösen a katona. - Úgy tudom, a tábornok kitűnő lovas. Sajnos, engem most elszólít a piktura, kedvenc kilométerköveim várnak. Szeretném önt viszontlátni Mademoiselle De La Motte.

- Hogy képzeled ezt? - kérdezte a leány megrökönyödve.

- Délutánonként ráérek takarodóig. Nem szeretném, ha kellemes ismeretségünknek vége szakadna. Remélem, kicsinyes előítéletek, szóval olyasmi, hogy ön tábornok leánya, én pedig közlegény vagyok, nem befolyásolják?

- Kérem, nekem nincsenek előítéleteim, - mondta nevetve a lány. - Holnap délután a kormányzóságon ismerkedési teát adok, legyen szerencsém. Látja, nincs előítéletem, de hiába hívom olyan helyre, ahol egy főhadnagy, vagy kapitány sem jelenhet meg és még az őrségen sem közlegény áll.

- Az én számomra csak az a fontos, hogy ön megfelelő társaságnak tart-e? Ez esetben örömmel fogadom el a meghívást.

- Őszintén megmondom: megfelelőbbnek tartom mostani társaságom legtöbb tagjánál. Én igazán szívesen látnám akár a kormányzósági teán is, ha a társadalom előítélete nem tenné a maga számára lehetetlenné, hogy megjelenjen.

- Ha ön szívesen lát, a többivel nem törődöm. Nagyon köszönöm a meghívást. Ott leszek. - Összeütötte a bokáját, miközben felemelte a vödröt és a kezével, amelyben az ecsetet tartotta, szalutált, azután elment. Yvonne jót nevetett a meghívási tréfán. Tréfának tartotta azt is, amit D'Alarcone felelt. Miközben hazafelé vitte az autót, némi melankóliával állapította meg, hogy ez a katona, életében az első férfi, aki felkeltette az érdeklődését.

*

Az ismerkedési teán, amelyet a tábornok és Yvonne adott a kormányzóságon, diplomaták, magasrangú katonák és néhány előkelő polgári személy vett részt. Az érkezőket a tábornok fogadta. A vendégek nagyrészt nem ismerte. Ilyenkor, az idény kezdetén, az újonnan áthelyezett és kinevezett attasék, törzstisztek és főfunkcionáriusok ismerkednek egymással. Négy óra felé, nyílt kipuffogóval, irtózatossággal, hatalmas, vörös sportkocsi érkezett és egy csinos, jómegjelenésű, kifogástalanul öltözött fiatalember ugrott ki a volán mellől. A tábornok igazán mitsem sejtve fogott kezét vele és mikor meghallotta a nevét: „D'Alarcone *vicomte*”, esze ágába se jutott érdeklődni, hogy mi keresnivalója van itt. Bizonyára valami protekciós légügyi, vagy árvíz-kormánybiztos. Karonfogta és néhány kedves szó után bemutatta a társaságnak. Végül odaszólt Yvonne-nak, aki háttal állt egy másik csoportban:

- Bemutatom neked lányom D'Alarcone vicomte barátomat.

A leány megfordult és a rémület pillanatnyi szédülésében úgy érezte, hogy a kormányzóság kacsalábon forgó kastéllá változott. A tábornok nyomban továbbsietett és Yvonne dermedten nézett a fiatalember mosolygó arcába.

- Megőrült?... - suttogta.

- Nincs kizárva. Hogy van?

- Kérem, azonnal menjen...

- Kidob? Úgy látszik, akkor mégis csak előítélettel viseltetik...

- Nem, nem! Sőt! Félttem magát! Hiszen ezért haditörvényszék elé állítják!

- Én is azt hiszem. De végre is a fő, hogy itt vagyok. Nem mutatna be ennek a polgármester külsejű úrnak? - és egy alacsony, kövér emberhez fordult, aki csakugyan a polgármester volt.

Mielőtt Yvonne még bármit szólhatott volna, a fiatalember elvegyült a társaságban. A lány döbbenetesen nézett utána. Előző napi találkozásuk óta akaratlanul is többször gondolt a fiúra és ilyenkor elsomorodott azon, hogy valószínűleg nem látja többé. Most, hogy viszontlátta, valósággal megrémült.

Ezalatt D'Alarcone pillanatok alatt a társaság központja lett. Régi párisi pletykákat mesélt ellenállhatatlan humorral, majd a francia akadémikusokat figurázta ki a Goncourt-díj odaítélése alkalmából, ahogy szemöldöküket ráncolják, peckesen járnak és végül egy kétkötetes művet találnak a legjobbnak, miután kétségtelenül beigazolták, hogy egyetlen sor sincs benne, amelyről nehéz lenne kimutatni, hogy melyik francia klasszikustól plagizálta a szerző. A kormányzó szeméből könnyek csorogtak a kacagástól, két öreg diplomata és egy féllábára sánta tábornok letegeződött a fiatalemberrel. Ezután D'Alarcone a zongorához ült és egy pajkos kuplét játszott Mistinguette műsorából, régi, nagy zeneszerzők modorában, amivel kolosszális hatást ért el. Később a tábornok felkérésére ő nyitotta meg a táncot a kormányzó feleségével.

A második táncnál Yvonnet kérte fel.

- Menjen el - mondta reszketve a lány.

- Takarodóig igazán ráérek.

- Miért csinálta ezt az örültséget?

- Nem haragszik, ha megmondom? Beleszerettem magába. És ha egy hölgy meghív valahova, akit szeretek, akkor kötelességem megjelenni. Holnap hol teázunk?

- Kérem, menjen el. Nagyon, nagyon fájna, ha miattam bajba kerülne.

- Igazán jólesik, hogy ennyire aggódik értem, de ma van időm, mert Larnac káplár csak holnap nézi át bemázolt köveimet. Mikor látom legközelebb?

- Ha azonnal elmegy, megígérem, hogy nemsokára viszontlát.

- Egyetlen eset, hogy boldogan távozzam. A társaság nagyon kellemes. Csak a kormányzó-néval vagyok elégedetlen. Az Atkinson parfüm, amit használ, nem valódi. Micsoda kicsinyesség ez egy kormányzó nejtől? Még ma írok a londoni nénének és küldetek egy üveg valódi Atkinsont. Isten vele, kislány, most már ne legyen ideges, megyek a mérföldköveimhez.

D'Alarcone azonban nem távozott „angolosan”. Ezt az eljárást udvariatlannak tartotta. Mindenkitől elköszönt. A kormányzó két kézzel szorongatta a kezét, meghívta másnapra egy uszoda felszenteléséhez, a kormányzó né partnernek kérte fel sétalovaglásaihoz. Végre Yvonne legnagyobb megkönnyebbülésére de la Motte tábornokkal beszélgetve megindult az ajtó felé. Ekkor történt a katasztrófa. A katasztrófát a kormányzó idézte elő közvetve, mert otthon felejtette a pápaszemét és elküldte érte a káplárt. Larnac káplár abban a pillanatban toppant hivatalos vigyázzba az ajtó jobboldali félfája mellé, mikor a tábornok és a fiatalember odaért. A káplár, ahogy felismerte D'Alarconet, egy pillanatra megmerevedett, mint akit gutaütés ért. A fiatalember nyomban feszes haptákba vágta magát és harsányan így szólt:

- Alázatosan jelentem káplár úrnak, kilométer hatvantól kilencvenkettőig a köveket átfestetem.

Ha azt mondom, hogy a teremben pánik tört ki, akkor enyhén írom le a hangulatot. Mindenki dermedten nézett D'Alarconera. A radványi kastélyban egykor így meredhetek az urak Bárczy Benő szép szeretőjére és titkos arájára, Kund Abigélre, midőn vadul a sebből a tört kiragadta és nyílt utca során táncolni, dalolni sem szégyelt. Elsőnek La Motte tábornok szólalt meg:

- Mit jelentsen ez?!

- Tábournok úr - mondta D'Alarcone vigyázzban, de nyugodtan, - a marokkói helyőrség 143-as számú közlegénye alázatosan jelentkezik.

- Káplár! Ezt az embert vasba...

- Kérem - szólalt meg Yvonne hirtelen nagy nyugalommal, - ez a közlegény a tegnapi autókarambolomnál segített rajtam és én voltam olyan bátor meghívni atyám nevében is, tehát a felelősség engem terhel.

Nagy, nagy csend volt. Olyan irtózatossá nagy csend, mintha elektromosság feszítené a levegőt és nyomban robbanna valami. Az okos tábornok érezte, hogy véget kell vetni a jelenetnek. Rekedten így szólt:

- Káplár! Közlegény! Lelépni... En avant...

A káplár már ment volna, de az ifjú új vigyázzba vágta magát:

- Alázatosan jelentem, nem lenne helyes eljárás magunkkal vinni őexcellenciája pápaszemét. A beköszöntő esti órákban a kormányzó úr nélkülöznél. - Néhányan nevettek. A káplár maga sem tudta, hogy jutott ki a teremből, egyáltalán nem tudta, mit csináljon, semmiféle utasítást nem kapott a fiatalemberre nézve. Annyit sejtett, hogy elfogatni nem lehet. Végül így szólt lent a kapuban:

- Közlegény! Nyomban jelentkezik az őrségen.

- Rendben van öregem. Ne izgassa fel magát - mondta, azután beült az autóba a kormány mellé és nyitott kipuffogóval olyan szörnyűséges harsogással távozott, hogy a környékbeli rémülten dugták ki fejüket az ablakon.

*

A vizsgálat nem derítette ki, hogy honnan vett a légionista civilruhát és kitől szerezte a pénzt, amelyen autót bérelt. Sokkal később D'Alarcone elmesélte, hogy miképpen jutott a kormányzósági palota elé kifogástalan külsőségek között. Néhány hónappal előbb arab tüntetők romboltak a külvárosban. A légionisták még nem kaptak parancsot közbelépésre, tehát fogcsikorgatva kellett tűrniük, hogy a szegénynegyed boltosait kegyetlenül elverjék. Ekkor történt, hogy D'Alarcone nem törődve a paranccsal, feltűzött szuronnyal rohant egy szerencsétlen öreg kereskedő védelmére. Egymaga verte vissza a támadókat, bemenekült a kereskedővel az üzletébe és félórás ostromot állottak ki, míg végül megjött a várvavárt parancs és a légionisták megtisztították az uccát. D'Alarcone vétségéért kétheti *salle de policet* kapott. Ezt a boltost kereste fel D'Alarcone, miután Yvonnennel megismerkedett. A hálás kereskedő tudta, hogy milyen büntetés vár rá, ha baj lesz az ügyből, azért mégis, habozás nélkül a legelőkelőbb helyről ruhát, fehérneműt és minden egyebet bevásárolt a légionistának. Nála öltözött át D'Alarcone és a tőle kapott pénzen a belváros egyik garázsából gyönyörű sportkocsit bérelt. Így pontosan megjelent az előző fejezetben leírt ismerkedési teadélutánon.

A teadélután résztvevői elhatározták, hogy titokban tartják az eseményt, amely a világ valamennyi vicclapjában az első oldalon jelenne meg, ha kiszivárogná. És mi legyen a légionistával? Tulajdonképpen takarodóig szabadsága volt és nincs rá paragrafus, hogy a kormányzósági palotába büntetés terhe mellett tilos ellátogatnia. Az egyetlen büntetendő cselekmény, hogy civilre öltözött. Hm... Viszont a tábornok leányának a meghívása elég jó mekség... És különben is az egész ügyben igen sok előkelő ember nevetséges szerepet játszott. Végül Chamieux őrnagy türelmetlenül az asztalra csapott:

- A fenébe is! Hát dobjátok ki valahová egy sivatagi helyőrségbe és felejtsetek ott, amíg megöszül. Hivatalosan nem kell tudomást venni a dologról. Nemsokára kezdődik az offenzíva, épp elég helyen van leváltás. Tegyétek a legközelebb induló rohamosztagba és a tréfán igyekezzünk nevetni, különben minket nevetnek ki.

...Este nyolckor a 143-as közlegény menetkészen jelentkezett az ezredirodában Le Fébre kapitány előtt.

- Vakmerősége annyira elkápráztatta feletteseit - közölte a kapitány, - hogy áthelyezték az Agadir erődjébe induló rohamosztaghoz. Ott kitüntetheti magát, ha továbbra is merész lesz.

- Alázatosan köszönöm, mon commendant. Igyekezni fogok.

- Sajnálom magát, fiatalember - mondta a kapitány, akinek titokban imponált az egész eset és most, hogy jobban megnézte a fiút, tetszett is neki. - Intelligens ember létére meggondolhatta volna, mielőtt ilyen ostobaságot tesz. Mi a fenének fogadta el azt a meghívást?

- Mert úr vagyok, mon commendant. Ez a légióban nem ritkaság.

- Rövidesen másképpen fog beszélni. Azért mert úr volt, most mehet a Szaharába. Mivé lesz ott abban a pokolban? Mi?!

- Alázatosan jelentem, mon commendant: az úr a pokolban is úr.

MÁSODIK FEJEZET, *amelyben Yvonne egy szerencsétlen ember helyett egy szerencsésnek segít*

A tábornok nem tett szemrehányást. A leány olyan szerencsétlennek látszott, hogy a történetek dacára sajnálta. Yvonne most már jól tudta, hogy különös módon, hirtelen beleszeretett a légionistába. És ezt az érzelmet tragikussá tette az a tudat, hogy ő idézte elő a fiú áthelyezését a Szahara legrosszabb állomására.

Néhány álmatlan éjszaka alatt egyre határozottabban úgy érezte, hogy kötelessége megmenteni D'Alarconet. De hogyan? Hogyan menthet meg egy leány egy szerencsétlen légionistát? Segítőtársra van szüksége. Különböző udvarlói között volt egy Donald nevű belga katonai mérnök, aki a gyarmati hadsereg számára is dolgozott és mint jó tenniszjátékos, közkedveltségnek örvendett a marokkói társaságokban. Élet-halálra udvarolt Yvonnenak, aki elhatározta, hogy őt kéri fel segítőtársnak.

- Donald, maga okos ember és azt mondja, hogy szeret engem - mondta egy délután a mérnöknek. - Én segíteni akarok azon a szerencsétlen D'Alarconeon. Belebetegszem, ha miattam el kell pusztulnia. Tudja meg, hogy melyik szaharai erődben van.

- Megpróbálom kivenni az őrnagyból. Magáért mindent megteszek, Yvonne.

Másnap Donald ragyogó arccal ujságolta:

- Megvan! A 143-as számú közlegény az agadiri helyőrséghez beosztott rohamkülönítményben van.

- Donald! Aranyos Donald! Én mindent szívesen megtennék, odautaznék, ha tudnám, hogy mi módon lehetne elszöktetni. Segítsen nekem ebben az ügyben.

- Hát kérem... - szólt a mérnök szomorúan, - én itt jóformán katonai állományban vagyok. Nehéz a helyzetem... Azért tegnap óta gondolkoztam az ügyön és van egy jó ötletem, de nem szabad elmondani, hogy tőlem tudja.

- Szó sincs róla!

- Mást esetleg főbelőnek érte, de magának semmi baja nem lehet. Állítson ki egy futárigazolványt D'Alarcone nevére. Csenjen el ügyesen az apja íróasztaláról egy vezérkari levélpapírt. Üsse rá ugyanott a bélyegzőt. Az is ott van az íróasztalon, hatalmas, sárgafogójú pecsétnyomó. A legtöbb gyermek tudja az apja aláírását utánózni. Maga is tudja?

- I... igen... - mondta kissé ijedten. - Egész irkákat telefirkáltam gyerekkoromban a papa aláírásával.

- Nézze, ez egy kissé elkeseredett eszköz, de végre is csak valami szabálytalan úton lehet megmenteni azt az embert. Az üres lapot, ha rajta van a pecsét és az aláírás, az én utasításom szerint kitölti D'Alarcone nevére, mint futárigazolványt. Ha ezt a futárigazolványt el tudja juttatni D'Alarcone kezéhez, akkor akár különvonaton, vagy repülőgépen is megléphet a fiú Afrikából. Tudja jól, hogy most kezdődik az offenzíva, amellyel be akarnak nyomulni a tuaregek földjére. Minden vonaton száguldoznak ilyen küldöncök és senki sem tartóztatja fel őket.

- Donald, kedves Donald! Hogy juttathatom el én az igazolványt hozzá...

- Hm... Hát várjon, majd kigondolunk valami zseniálisat. A legnagyobb baj az, hogy tegnap óta nem szabad a Szahara felé utazni, csak külön engedéllyel. Ez mindig így van, ha a hadműveletek kezdődnek. Viszont magának legalább Taurirtig kell eljutni. Az közel van az agadiri helyőrséghez és odáig én is elkísérhetem, mert néhány jelentéktelen utasítást kell

átadnom az ottani ütegnek... Hopp!... Ide hallgasson, szerelmes kislány. Játsszunk el egy regényt! Maga egy kicsit lenyírja a haját, én szerzek egy légionista ruhát, szépen odaadom magának az irattáskámat. Maga tud tisztelni, jelenteni, hiszen katonalány. Egyszerűen elviszi az én táskámat az írásokkal és átadja a taurirti üteg parancsnokának. Útközben maga használja a D'Alarcone névre kiállított futárigazolványt, amellyel simán engedik utazni a hadizónában Taurirtig. Taurirtban az én táskámat az írásokkal leadja az ütegnél. Azután egyszerűen keres valakit, mondjuk, egy gyümölcsárus arabot, aki jó pénzért elmegy Taurirtból Agadirba és egy kosár datolyával együtt becsempészi a maga futárigazolványát D'Alarcone-hoz. Ha azután a futárigazolvánnyal nem tud megszökni, akkor fajankó.

- És nem leplezhetnek le... útközben...

- Ha a titkos szolgálat, vagy a vezérkar valamelyik embere kíváncsiskodik, akkor ott van magánál az ütegnek szóló utasítás az én táskámban, amelyet Taurirtba visz. Erre mindenesetre szüksége van. Bár a legritkább esetben szoktak utánanézni annak, ami a futár táskájában van. Ha azután Taurirtban leadta a táskát és talált egy arabot, akivel útnak indította a maga futárigazolványát D'Alarcone-hoz, akkor egyszerűen női ruhába öltözik. La Motte tábornok leányának mindenki készséggel rendelkezésére áll, hogy mennél hamarabb Marokkóba jusson. Legfeljebb a tábornok úr mérgeledni fog, hogy leány létére ilyen veszélyes időben beszökött ebbe a veszélyes zónába.

- Borzasztóan félek... maga nem tudná elvinni...?

- Nézze Yvonne, ha magánál egy hamis futárigazolványt találnak, amely mögött egy szívügy van, ezért legfeljebb az édesapja jól leszidja. De ha valamilyen véletlen következtében nálam találják meg a hamis futárigazolványt, ez tízévi várfogság. Még azzal is óriási kockázatot veszek magamra, hogy az irattáskámat, az utasításokat magával küldöm el az üteghez. A leghelyesebb az lesz, ha nem is utazunk egy fülkében. Én a szomszéd kupéba szállok majd, hogy szükség esetén rendelkezésére álljak, de jobb szeretném, ha erre nem kerülne sor. Úgy-e, megérti Yvonne? Maga egy tábornok leánya, de én katonai mérnök vagyok. Legszívesebben venném, ha meg sem kísérelné ezt a vakmerőséget...

- Nem, nem... Nekem meg kell menteni ezt az embert. A papának majd azt mondom, hogy Párisba utazom a bácsimhoz. És kérem, mennél hamarabb... Már holnapra szerezz meg nekem a katonaruhát. Azonnal útnak indulok...

- Újra figyelmeztetem, kislány, az én számomra veszélyes ez a játék.

- Ne féljen! Vigyázni fogok. És nem lesz baj, hiszen végre is csak egy szerencsétlen emberen segítetek.

És ebben tévedett Yvonne. Mert egy szerencsés emberen segített. Ez a Donald egyike volt a legszerencsésebb embereknek, akik valaha is kémkedéssel keresték a kenyerüket. Egy órával a beszélgetés után a Mammunia hotel különszobájában ült egy cinkosával.

- Szóval megvan a kulcsról a lenyomatod? - kérdezte Donald.

- Már két napja. Az őr a mi emberünk. Ha vállalod, hogy elviszed Hamir sejkhez, akkor huszonnégy órán belül nálad lehet a felvonulás terve.

- Láss hozzá és még ma szerezd meg a terveket. Külön futár fogja elvinni biztonságban Taurirtig, ahol majd én elveszem tőle és továbbítom. A veszélyes vasúti zónán a futár át fogja vinni.

- És ki ez a futár?

- De La Motte tábornok leánya.

*

...Az éjszakai vonatba csinos és fiatal légionista szállt be, puska nem volt nála, csak egy sárga irattáska. Nyilván futár lehetett, miután külön fülkét kapott, ahová a kalauz mást nem engedett beszállni. Yvonne de La Motte kisasszony volt ez a közlegény a sárga táskával. Nemsokára elaludt a zakatoló, döcögő vonat rázásától. Összetörve ébredt reggel. Később a hőségtől még jobban legyöngült és a zubbonyát sem merte kinyitni, mert tudta, hogy ez előírásellenes. Donald, akinek állandó engedélye volt az útvonalra, egy másik szakaszban ült, időnként el-sétált a fülke előtt és biztatóan benézett a lányra.

Délben elérték Aut-Aurirtot. Itt meglepetésszerűen zárt katonai kordonba futott be a vonat. Senkit sem engedtek leszállni. Az utasok közt valóságos pánik tört ki. Egy hadnagy az őrjáráttal sorra vette a fülkéket. Mikor Yvonnehoz nyitott be, a lány olyan haptákat vágott ki, hogy sok zupás bakának dicséretére vált volna. Minden szó, minden mozdulat beléidegződött gyerekkora óta és anélkül, hogy kérdeznék, folyékonyan jelentette:

- A 143-as számú légionista alázatosan jelentkezik.

- Hol a szabadságlevele?

- Hivatalos küldetésben vagyok, mon commendant. - A szíve hevesen dobogott, miközben átnyújtotta a hamis futárigazolványt. A tiszt figyelmesen megnézte és visszaadta.

- Rompez! - Megfordult és elment az őrjáráttal. Yvonne megkönnyebbülten, de félájultan ült vissza. Teljes egy órát állt a vonat. Mint utóbb kiderült, a „futáron” kívül minden utast meg-motoztak és kikutattak. Ezt a kalauz közölte Yvonneval, mikor később bejött a fülkéjébe.

- Rettenetes dolog történhetett, kérem. Nincs egy cigarettája?

- Nem dohányzom - mondta Yvonne. - Mi történt?

- Tegnap betörték a vezérkar épületébe, nem olvasta a reggeli lapban? Fontos katonai írásokat raboltak el. Egész Marokkó lázban van.

Mikor Yvonne egyedül maradt, nyomasztó érzése támadt. Tulajdonképpen miféle írás lehet ebben a táskában? Nem volt rá oka, hogy gyanakodjék, de már hisztériás volt a sok izgalom következtében. Mit tud alapján véve erről a Donaldról, aki olyan szisztematikusan intézte az egész ügyet? Azt tudja róla, hogy jól tenniszeznek. És állítólag néhány erődítés tervénél segédkezett. Ösztönszerűleg kihúzta a sárga táskából az írásokat. Az iratcsomó tetején ez állt:

„Az első, második és harmadik zászlóalj bázisai és csapatmozdulatai egy szükségesnek látszó felvonulás esetére.”

A rövidesen megkezdődő offenzíva tervének egy másolata van nála! Ennyit már értett a katonai fogalmakhoz. Gyorsan becsukta a táskát, de elkésett. Donald már régen ott állt a fülke ajtajában. A lány előtt egy pillanat alatt világos lett minden. Milyen egyszerűen szaladt bele ebbe a csapdába. Mennyire nem gondolkozott! A vonat megindult...

Donald leült vele szemben és mosolyogva mondta:

- Úgy látom, tisztában van a helyzetével, Yvonne. Becsaptam magát, de nem mindenben. Maga áthozta a veszélyes zónán a terveket és óvta őket, mialatt engem megmotoztak. Taurirtnál átadja a táskát nekem és igyekszik hazautazni. Én viszont a futárigazolványt becsü-letszavamra eljuttatom D'Alarconehoz, Agadirba.

- A táskát nem adom oda és ha közeledik, meghúzom a vészféket.

- Eszem ágában sincs közeledni. A táskát mégis ide fogja adni. Ha megtalálják magánál a hamis futárigazolvánnyal együtt, akkor higye el, föbelövik annak dacára, hogy nő. És azt hiszem, a tábornok sem ússza meg lefokozás nélkül, mert végre is felelős azért, ha lánya a vezérkar pecsétjét és papírját használja fel szívügyeihez, de közben egy haditervet is magával

visz. Ha Taurirnál ideadja a táskát, akkor hazamehet, megmentheti a saját becsületét, az apja becsületét és a szerelmes ifjút, ha nem, akkor én adom át magát a hatóságoknak, mielőtt feljelengetne engem. Ez is megér valamit, mert százezer frankot tűztek ki a tettes fejére és nincs bizonyítéka rá, hogy tőlem kapta a táskát. Estére Taurirtba érünk, addig gondolkozzon.

És Yvonne Taurirtig gondolkozott.

HARMADIK FEJEZET,
amelyben egy úriember nem lázad fel, inkább borotválkozik

D'Alarconenak kis kellemetlensége támadt a rohamosztagosok között, útban Agadir felé. Az előretolt helyőrség új legénységét a szörnyű klimához és a szörnyű veszélyekhez mérten csupa tizenhárompróbás veteránból állították össze, akik vígan tudnak meghalni. Sebhelyes arcú, vidám, de brutális régi katona volt mind. Meknesből jöttek és kissé csodálkoztak Marokkóban, midőn egyetlen fővel szaporodott a létszámuk. Ez a fő csinos volt, fiatal és udvariasan vigyorgott.

- Uraim - fordult a fülkében ülő katonákhoz az új bajtárs, - nevem D'Alarcone és rendkívül örülök, hogy megismerkedhettem önökkel. Remélem, a túlvilágon kellemesen fogunk visszaemlékezni közös élményeinkre. - Meghajolt, azután kabátujjából egy selyemzsebkendőt húzott elő, leporolta vele a padot és odatelepedett közéjük. A kendő valódi Chanel szagot illatozott szét. Az ifjú ismét vigyorogva fordult feléjük.

- Hogy vannak?

Eddig nem tudtak szólni. A látvány és az illat elvette szavukat. Petterson úgy találta, hogy az ifjú szentelen. Petterson a boldog emlékezetű alkoholtilalom idején gengszter volt Al Capone bandájában. Egy másik gengszterársaság bosszúja elől szökött Európába. Itt fényképeket és interjúkat közöltek róla, pénzt kapott, virágot és reklámot, csak éppen letelepedési engedélyt nem. Végül is megunta az ide-oda dobáltatást és beállt a légióba, ahol négy hadjáratot verekedett végig, de sem kitüntetést, sem előléptetést nem ért el, mert félévenként megverte az őrmesterét és erről a szenvedélyéről nem volt képes leszokni. Különben is könnyen ütött oda. Mindenki tisztelte, mint kitűnő boxolót és rendkívül erős embert. Most úgy érezte, hogy csorba esett a tekintélyén.

- Hé, öcsém! Keljen fel a helyéről. Oda akarom tenni a lábamat.

- Nem maradhatnának lent a lábai? - kérdezte kedves mosollyal D'Alarcone. - Félek, hogy sérvet kap, ha ilyen magasra felrakja őket.

- Hé pimasz - mondta Petterson ugyanolyan hangon, mint az előbb és a vén légionista arcok felderültek, mert küszöbön állott az ifjú megveretése, - fogja be a száját és engedelmessédjék!

- Ön igen rossz magaviseletű katona - felelte szemérmes mosollyal D'Alarcone. - Ha így folytatja, félek, hogy meg kell fenyítenem.

- Hát állj fel, te piszok! - üvöltötte Petterson és felemelkedett. - Nem akarok ülő emberre támadni.

- Komolyan civakodni akar öregem? - kérdezte D'Alarcone előzékenyen.

- Az ördögbe is, te hülye ujonc, összetörlek!

- Hülye ujonc - szólt a fiú tünődve, - ezt nem kellett volna mondania. - És villámgyors mozdulattal úgy csapott a gengszter arcába, hogy az vérbeborultan zuhant hátra. De utána nyomban rávetette magát hatalmas testével a vékony D'Alarconera. Közben egy iszonyú rúgás érte a térdén, amitől kishiján elvesztette az eszméletét és körülötte általános tetszést váltott ki. Mindketten a vagon padlójára zuhantak. Két percig tartott a verekedés. A légionisták hátrahúzódtak, hogy helyet adjanak. Közben robogott velük a vonat. Egy percen belül Petterson érezte, hogy nem bír ellenfelével, a feje zúg, a szája felrepedt, az orrcsontja széttört és három foga kiesett. Vadul kirántotta a rohamkését, de D'Alarcone két kézzel csavarta meg az alsó karját, mielőtt ellenfele ledöfhetné volna. Petterson úgy érezte, hogy kiszakadt a válla. Fel

akart ugrani, de közben egy rugás térdhajlason érte, amitől fejfel a vagonajtónak esett és elájult. A vicomte leporolta magát, elővette ismét a zsebkendőjét és egy kis tükörbe nézve törölgette szájaszéléről a vért.

- Nem szeretem az ilyen afféreket - jegyezte meg mosolyogva.

Petterson nemsokára magához tért. Csúnyán nézett ki, de barátságosan rávigyorgott D'Alarconera.

- Jó munka volt - mondta a gengszter. - Azt hittem, hogy valami mamlasszal van dolgom. Ne vegye komolyan a gorombaságaimat, én is eltekintek a „civódástól”. Örülök, hogy megismerhettem.

- Részemről a szerencse. Hogy van?

- Az öreganyám se látott ilyet! - dűnyögte az egyik légionista. - Erős, mint a bivaly és úgy viselkedik, mint valami herceg.

Így maradt rajta D'Alarconera a „herceg” elnevezés.

*

A Szahara közepén, hatvanfokos égő nap alatt volt Agadir helyőrsége. Kis fehér, köralakú erődben laktak a katonák. Egy kapitány, egy őrnagy, három altiszt és száz közlegénnyel volt teljes a létszám. Élőlény itt hetekig nem tűnik fel, egy szál fű, egyetlen fa sincs a közelben. Ameddig a szem ellát, mindenütt csak vakító, sárga, sivatagi por, amely nappal megsokszorozva veri vissza az örökké felhőtlen égről szüntelenül izzó napsugarak forrását. A szolgálat itt, az erődben, jóformán semmi dolgot sem ad. A katonák ödöngenek, végigdőlnek az ágyon, vagy vörösbort isznak a kintinban és rövid idő alatt elviselhetetlen kinnal nehezedik rájuk a forróság, az egyhangúság és az örökösen izzó, végtelen, sárga porhullámok látványa. Ilyenkor jön a cafard. A sivatagi örület. Indiában ámokfutásnak hívják. A betegség afrikai változatának hosszabb a lappangási ideje. Az első stádiuma a fokozott ingerlékenység. Második fokozat a tettvágy. Menni! Cselekedni! Szökni! Nagyszerű haditerven dolgozni és odaállni vele a kapitány elé. Angolul tanulni, vagy feltalálni egy új sivatagi távirót. Harmadik stádiuma a melankólia. Szótlanul, szomorúan, régi, hazai epizódokon, elhagyott szeretőn, kedves otthoni tájak felett ábrándozni. A betegség végkifejlése az úgynevezett ámokfutás. Minden átmenet nélkül, egyik pillanatról a másikra valamelyik katona belevágja szuronyát egy bajtársába, azután hajrá! Ölni! Ilyenkor általában egy jótékony golyó végez vele. Ha megfékezik és összekötözik, ez csak meghosszabbítja a kínját, mert órákon belül úgyszólván végez vele az agyérgörccs.

Az utolsóelőtti stádiumban még van mentség. Néha egy támadó arab horda, hirtelen helyőrségváltás, vagy más váratlan esemény elfűjja a melankóliát, amellyel egyik a másikat megfertőzi. Sok esetben véres zendülésben tombolja ki magát a betegség. Ilyenkor leölik a feljebbvalókat és dalolva nekivágnak a sivatagnak, feldulnak néhány oázist, míg valahol egy csapat szpáhi érkezik vágatva és lefegyverzi őket.

*

Az agadiri helyőrség legénységén a cafard tünetei kezdtek mutatkozni. Némelyek rossznak találták az élelmezést és küldöttségben mentek az őrnagyhoz. A küldöttség szemén ott lappangott a cafard zöldesszínű, szomorú tébolya. Az őrnagy régi ember volt, úgy tett, mintha figyelemreméltónak tartaná a panaszt és megígérte, hogy utánanézi az ügynek. Mikor kimentek tőle, nagyot sóhajtott. Jól ismerte a légionistákat. Azután a kis svájci Bollag fojtogatni kezdte a káplárt, azzal gyanúsítván, hogy a háromhetenként érkező postából ellopja az ő leveleit bosszúból. Más helyen haditörvényszék elé kerül. Az előretolt helyőrség őrnagya egy hétre

elzáratta. Kis csoportok alakultak, véd- és dacszövetséget kötöttek egymással és mindenféle szökési terveken rágódtak. De a forróság, a tétlenség és a sivatag izzó sárga színe továbbra is csak elviselhetetlenül vette körül őket.

Azután váratlanul felengedett a cafard. A káplár sarkában a káplár ságott össze néhány öreg légionistával. Ezek ismét újabb csoportokkal ságdolóztak. Vidámabb lett a hangulat, néhányan ittak és énekeltek, titokzatosan hunyorgattak egymásra. Jules őrmester jelentkezett Guillaume kapitánynál. A kapitány fiatal ember volt, kreolbőrű, ideges természetű és iszákos. Kisebb visszaélés miatt helyezték a híres francia kék huszárok párisi ezredétől ide a Szaharába. Állandóan ivott és gramofonját hallgatta.

- Kérem, mon commendant - mondta Jules őrmester, - a legénység körében valami nyugtalanság van. Elöttem ugyan titkolódnak, de annyit mégis megtudtam, hogy lázadásra készülnek. Egész fantasztikus módon. Az arabok segítségével akarnak megszabadulni.

- Ah, gyerekség! - mondta a kapitány és legyintett. - Maga azután tudhatná, mon chef, hogy minden héten új számárságot fecsegnék össze-vissza. Megint az az átkozott cafard. Tíz nap múlva kezdődik az offenziva és elfűjja az egészséget.

Az őrmester ugyan szerette volna az őrnagynak is jelenteni a dolgot, de a kapitány megkerülésével ezt nem tehetette. Meg volt győződve róla, hogy Guillaume téved, midőn ártalmatlannak hiszi a katonák nyugtalanságát.

Este egy Muratieff nevezetű orosz légionista odaült D'Alarcone mellé a káplánban.

- Mondja, herceg, nem unja még ezt a sivatagi kemencét?

- Dehogynem. Egy szép yachtkirándulás sokkal mulatságosabb.

- Hát ennek véget vetünk. Megszabadulunk innen.

- Á, csakugyan?! A vezérkar autobuszokat küldött értünk? Ezekről a finom emberektől minden kitelik.

- Nem küldtek értünk. Mi magunk megyünk. Érti? Megyünk, mert elég volt! Szörnyű a forróság itt!

- Ez már nekem is feltűnt. De tudja, én nem vártam mást a Szaharától. Gondos nevelőim már gyermekkoromban megmondták, hogy ez a sivatag nem tévesztendő össze más hűvös helyekkel. Megkínálhatom vörös borral?

- Pokolba a vörös borral! Olyan mód kínálkozik a szabadulásra, amilyen még sohasem volt a légióban. Ez a Hamir sejk, az arab felkelők vezére, aki az ellenállást szervezi a francia offenzívával szemben, Londonban nevelkedett. Kultúrember. Új politikát hozott magával. Nem öleti meg a fogoly légionistákat. Sőt. Átsegíti őket angol területre, ha szökésben vannak. Pénzt ad nekik és jól bánik velük. Így sikerült elérnie, hogy csapatostól szökösnek át hozzá a katonák. Nézze meg! Itt van ez a levél. Egy Hoffer nevű légionista írta, aki két hónap előtt szökött meg innen. - Levelet húzott elő a zsebéből. - Potsdamból ír, otthon van a feleségénél és a gyermekeinél. Hamir sejkhez kell csak átszökni. Néhány nap múlva ideér az arabjaival. Mi fellázadunk, átadjuk neki az erődöt és ezért valamennyiünket Nyugat-Afrikába juttat, angol területre, hogy hazajussunk. Nos? Velünk tart?

- Igazán sajnálom, hogy megtisztelő felhívásának nem tehetek eleget. Nagy baj az, hogy jó a memóriám. Én megesküdtem, hogy öt évig hűséges leszek a hadsereghez, feljebbvalóim parancsait életem kockáztatása árán is teljesítem. És tudja, az esküszegés sohasem volt népszerű szokás a családunkban. És különben is, kedves kolléga, egy úr nem lázad. Igazán nem akar vörös bort inni?

Az orosz dühösen otthagyta és visszament a barátaihoz, akikkel összesűgött.

Később az amerikai ült le D'Alarconehoz.

- Hallom, hogy nem csatlakozott hozzájuk.

- Nem tehetem, kedves Petterson. Higyje el.

- Még én sem döntöttem. Dehát mondja, mit tehetünk ennyi ember ellen.

- Semmit. De én nem tartom helyesnek az európai civilizáció egyik erődjét bennszülött araboknak átadni.

- Igaza van. Magával tartok, herceg. De tulajdonképpen mi a teendők, ha nem csatlakozunk hozzájuk?

- Mit tudom én? Meghalni, vagy ilyesmi... De higgye el, a lázadóknak sem lesz jó végük. Nem tudom, hogy ez a Hoffer hogy került haza Potsdamba, de szerintem Hamir sejk nem lehet jótevője azoknak, akik a népét gyilkolják.

- Jelentsük a kapitánynak?

- Nem tesszük. Lázadni nem finom dolog, de árulkodni még kevésbé előkelő.

*

Délelőtt egy repülőgép ledobta a postát. Ott feküdt az ezredirodában, a káplár szortírozta, a kapitány és az őrnagy beszélgettek közben.

- Nem gondolja Guillaume, hogy a legénység túlságosan nyugtalan? Feltűnően sokat súgnak-búgnak, esténként dalolnak, ez még gyanúsabb, mintha búskomorak lennének.

- Rémképek, őrnagy úr - mondta a kapitány. - Talán ez az ostoba Jules őrmester nyugtalanította? A legénység érzi a közelgő offenzívát, ezért vidámabb.

- Lehet. Mindenesetre kérjen Taurirtból egy escadron szenegáli vadászt.

- Megpróbálhatjuk. De azután majd zaklatásnak veszi a hadvezetőség. - Azért felkelt és átment a másik szobába, ahol egy altiszt a rádiót kezelte. Taurirtból éppen keresték a helyőrséget és a kapitány hosszasan beszélt valakivel. Azután néhány utasítást adott és elküldte a káplárt.

Tíz perc múlva valaki elkiáltotta magát az udvaron:

- Jules őrmester, D'Alarcone és Petterson közlegényekkel nyomban jelentkezzen az ezredirodában.

Az őrmester és a két legény elindult. Nem is sejtették, hogy ez volt a jel a lázadásra. Mikor beléptek az irodába, az őrnagy csodálkozva nézett rájuk:

- Mit akarnak?

- Nem hivatott, őrnagy úr?

...A választ már nem hallották. Tíz légionista nyomult a szobába lövésre kész puskával:

- Maguk négyen foglyok! Ha valamelyikük ellenkezik, azzal nyomban végzünk, - harsogta a káplár. A négy ember tehetetlenül állt a rájukmeredő szuronyok között.

- Megbolondultatok? - kérdezte az őrnagy inkább szomorúan, mint ijedten. - Ezért életetek végéig törhetitek a követ Colombe-Becharban.

- Ne aggódjon értünk az őrnagy úr! Inkább csatlakozzék hozzánk. Hamir sejk valamennyiünket gazdaggá tesz és hazajuttat. Holnapra ideér az embereivel és átveszi a helyőrséget tőlünk.

- Bár gyalázatos árulók vagytok, azért nem akarom, hogy a pusztulásba rohanjatok - felelte az őrnagy nyugodtan, - tehát figyelmeztetek benneteket, hogy e pillanatban már útban van a helyőrségünk felé egy escadron szenegáli vadász.

- Nem hiszem - szólt közbe Guillaume kapitány, aki éppen belépett. - Én egész más ügyben beszéltem Taurirttal az előbb. És eszem ágában sem volt ide segítséget hívni. Csatlakozzék hozzánk őrnagy úr, ez az egyetlen okos dolog, amit tehet.

- Ön... ön... - hebegte az őrnagy döbbenten.

- Igen - felelte Guillaume kapitány. - Én állok a lázadók élén. Ha nem tudná, közlöm önnel, hogy apám arab volt. Igazságtalan büntetésből szenvedtem itt, ebben a pokolban, ahová az anyám büszke fehér fajtája juttatott. Így hát visszatérek azokhoz, akik atyai ágon fajtestvéreim. Ők jobbak lesznek hozzám.

- Gondolja? - mondta mosolyogva D'Alarcone. - Öreg ebtenyésztőktől tudom, hogy a korcs kutyát sehosem becsülik sokra.

A kapitány a revolveréhez kapott, de a légionisták lefogták.

- Magának nincs joga itt senkit megölni! - mondta az egyik katona. - A herceg a foglyunk, de nem az ellenségünk. Vegye tudomásul, hogy itt csak velünk együtt parancsolgathat.

- Megkeserülöd, gazember - sziszegte a kapitány. - Ezért lógni fogsz.

- Az valószínű - bólogatott vidáman D'Alarcone. - De higgye el, az én nyakamon finomabban hat majd a kötél, mint a magáén a tisztigallér.

A légionisták nevettek és újra lefogták a tajtékzó kapitányt.

- Majd aki utoljára nevet... - lihegte végül Guillaume. - Maga itt marad az ajtóban, káplár és ha már nem akarnak végezni ezekkel, hát jól vigyázzon rájuk, különben kockáztatnak mindent. - Dühösen kiment. A káplár, aki inkább a kapitány embere volt, súlybatett fegyverrel állt meg az ajtóban.

- Figyelmeztetem magukat - szólt a foglyokra erélyesen, - ha egy lépést tesznek az ajtó felé, nyomban lövök. Nem is lenne sok értelme, hiszen a helyőrséget megszállták a lázadók, menekülni nem tudnának!

- Csillapodjon, öregem - mondta D'Alarcone - és akkor mi sem fogunk nyugtalankodni. - A felső zsebéből néhány holmit tett ki az asztra. - Ha nem venné függelemsértésnek, őrnagy úr, akkor megborotválkoznék itt.

- Mondja az Istenért, minek? - kérdezte az őrmester.

- Egy bölcs mondás szerint nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk. Hasonlóképpen egy gentleman nem a társaságnak, hanem önmagának borotválkozik.

NEGYEDIK FEJEZET,
*amelyben egy teve meghal a hazáért és egy katona örül,
hogy megborotválkozott*

A századirodában őrzött foglyok: az őrnagy, az őrmester, D'Alarcone és Petterson nem tanácskozhattak helyzetükről, mert az ajtóban állt a káplár lövésrekész fegyverrel. Az őrnagy szomorúan nézett maga elé. Nem a saját sorsa miatt aggódott. Tudta jól, hogy ez a helyőrség fontos bázis a meginduló előnyomulásnál és az árulás révén lecsaphatnak Taurirtól az ütegre, veszélyeztethetik az egész offenzívát, mert Taurirt felől oldalbakaphatják Mauriac kapitányt, aki a jobbszárnyat fedezi. Ilyen tépelődésekkel kínoztta magát, miközben D'Alarcone borotválkozott. Az őrmester kinézett az ablakon. A lázadók lent a depót fosztogatták és egy hordót vertek csapra az udvaron. A kapu mellett a szokatlan mozgalmtól megriadt tevék rángatták kötőfékeiket, az egyik elszabadulva futkosott, de senki sem törődött velük. A sáncon nem állt őrszem, a kapu tárva volt, mintha máris feladták volna az erődöt.

- Úgy látom, még nincs összerakva a posta - mondta D'Alarcone. - Majd én tovább szortírozom. Nézd csak, levelem van!... Ah, ez kedves! Mit szól ahhoz, őrnagy úr, ha egy gyarmati kormányzó neje hamis Atkinsont használ? Hála Istennek, még idejében írtam a nénémnek Londonba és most értesít a kedves, hogy elküldte nevemben a kormányzónénak az Atkinsont. És az egyik gyerekének számárköhögése van. Mik történnek manapság, mialatt mi ebben az eseménytelen Afrikában unatkozunk... Hopp! Hát ez mi! Őrnagy úrnak alázatosan jelentem, levéltitok megsértését fogom elkövetni. - Kibontott egy levelet és átfutotta. Azután felemelkedett, a szeme csillogni kezdett. - Isten áldd meg a postásokat.

- Mi van abban a levélben, mi? - kérdezte a kaptár.

- Petterson értesíti benne Newyork városa, hogy Al Capone szenátor lett - felelte nevetve és mikor látta, hogy a káplár fenyegetőleg közeledik, gyorsan zsebbedugta a levelet. - Semmi köze a leveleimhez! Ha akarja, hívja ide a légionistákat! Nekik megmutatom! Magáról van szó a levélben! Egy marokkói mosónő írja, hogy adós maradt neki. Menj innen, mert hozzád vágom a tintatartót! - És felkapta. A káplár nem mert erőszakoskodni. A herceg határozottan népszerű volt a légionisták között. És egy európai levél nem lehet olyan fontos e pillanatban, hogy zavart csináljon miatta. Csak viccel ez a hóbortos alak, gondolta.

Váratlanul belépett a kapitány.

- Most beszélhetünk. És ha ostoba módon továbbra is szemtelenkedik - mondta D'Alarcone felé, - akkor nemcsak a saját helyzetét, hanem valamennyiüket súlyosbítja.

- Miért nem megy le inkább a barátai közé inni? - kérdezte D'Alarcone.

A kapitány nem felelt a sértésre, lovaglólülésben leült egy székre.

- Hogy meggyőzzem önöket további ellenkezésük céltalanságáról, őszintén megmondom mindent. Hamir sejk fejedelmien bánik a hozzápártoló katonákkal. Nem én vagyok az egyetlen embere a hadseregben. Bu Denibnél Mauriac kapitány szintén az ő embere. Jól tudja őrnagy úr, hogy egy nagy arab győzelem nyomán mindig hosszú harc lángol fel. És olyan nagy győzelmet eddig még sohasem arattak, mint amilyenre most készülnek. Hamir sejk jól választotta ki az embereit. Mauriac nem félvér ugyan, de szintén büntetésből helyezték át. Mind a ketten ötszázezer frankot kapunk fejenként. Százezer frankot már felvettünk. Az én szerepem volt ennek a helyőrségnek a megszállása, Mauriac pedig két nap múlva, pontban éjfélkor utasítást fog kapni általános támadásra, de ugyanekkor általános visszavonulásra ad majd parancsot és nyomban megszökik Hamir sejkhez. Amíg ez a hamis parancs tisztázódni

fog, addig a visszavonulásra készülő csapatokat megrohanják az arabok és az általános zűrzavarban megsemmisítik. Most jön azonban a legfontosabb. Ahogy a tegnapi rádióértesülésből tudja őrnagy úr, a marokkói főhadiszállásra betörtek és fontos okiratokat loptak el. Megmondhatom önnek, hogy ezek az iratok a mostani felvonulás tervei. Egy Donald nevű kém hozza magával ide. Mikor ma a rádióhoz küldött, éppen megérkezett Taurirtból Donald üzenete, hogy útban van a tervekkel. Ez volt tulajdonképpen a jeladás a lázadásra. A felvonulási tervek rövidesen itt lesznek és holnap, mikor Hamir sejk átveszi a helyőrséget, kézhez kapja őket. Ennek a tervnek a birtokában a mindenfelől összevont tuareg csapatok száz kilométerrel fogják visszadobni a felállított francia frontot. Ezt, azt hiszem, nem is kell őrnagy úrnak bővebben megmagyaráznom.

Az őrnagy háttatfordított Guilleaumenak, de D'Alarcone jól látta, hogy a kemény, ősz katona szemét könnyek lepik el.

- Miután feltártam a helyzetet - folytatta Guillaume, - Hamir sejk nevében felajánlok önnek egy millió frankot, ha a sejk szolgálatába lép, ahol igen sok európai tiszt van. - Most megfordult az őrnagy.

- Gyalázatos áruló mesztic - mondta nyugodtan.

- Sértegetésekre egyelőre nem reagálok, mert a sejk ugyanis érkezésének órájában mindenkit felkötött, aki nem áll szolgálatába. Még egyszer figyelmeztetem, őrnagy úr, hogy csak egy játszma áll rendelkezésére. Taurirtból már útban vannak a tervek és így holnap Hamir sejk tökéletes ura lesz a helyzetnek. Aki nem áll melléje, az kötőznivaló bolond. - Kisietett és becsapta maga után az ajtót. Nagyon sokat ivott még aznap. A rádióleadószobába ment, kissé babrált a géppel, aztán elaludt. Ezalatt a négy fogoly, miután egyedül maradtak, hosszan hallgatott.

- Csakugyan azt hiszi őrnagy úr - mondta végül remegő hangon az őrmester, - hogy ez mind így van... hogy ez... - elakadt.

- Ha igaz, mon chef - felelte nagyon szomorúan az őrnagy, hogy a felvonulás terve a sejk kezébe került, akkor nagyon sok jó francia katona fog elpusztulni rövidesen.

A káplár meggyújtotta a villanyt és egy másodpercre háttatfordított. Nem volt mitől tartania. Ugyanakkor, vagy valamivel előbb több részeg hang kiáltott fel az udvarról: «Egy utas érkezett Taurirtból, halló!» A négy ember összenézett, egy pillantással megértették egymást. Annak az embernek meg kell halni és a tervet megsemmisítik. Azután már minden mindegy. Ebben a pillanatban gyulladt ki a villany. A káplár még nem fordult teljesen meg és D'Alarcone egy villámgyors mozdulattal az asztalon álló üveggel fejbebecsapta. Az üveg csöröpölve széttört, a káplár vérző fejjel felbukott és az őrmester ugyanekkor szája elé téve a zsebkendőjét, hogy ne ismerjék meg a hangját, lekiáltott a részek közé:

- Aki Taurirtból érkezett, az jöjjön a századirodába!

Az őrnagy felkapta az eszméletlen káplár fegyverét és ahogy a Taurirtból érkezett poros ember belépett az ajtón, már vállhoz kapta a puskát...

D'Alarcone hirtelen félreecsapta az őrnagy karját:

- Engedelmeivel, mon commendant, talán várjunk még. Ugyanis, ez az úr, akit le akar lőni, a menyasszonyom...

*

Valóban Yvonne állt az ajtóban, portól lepett, szakadt légionista ruhában, kissé támolyogva.

Érkezését az alábbi események előzték meg.

Mialatt a vonatban szemben ült vele Donald és Taurirt felé robogtak, gondolkozott. Pillanatszerűen kétségtelenül nemcsak ő, hanem az apja becsülete is ennek a kémnek a kezében van. Mégsem szabad elárulni Franciaországot. Ez az ember Taurirtból valahová el akarja vinni a terveket? Hová? Agadirba semmiesetre sem. Yvonnenak, sajnos, fogalma sem volt arról, hogy Donald éppen Agadirba akarja vinni a terveket, miután tudja, hogy a helyőrség közben fellázadt és behódol Hamir sejknek. Így jutott Yvonne eszébe a szerencsétlen, de érthető ötlet, hogy megpróbálja valahogy a terveket Taurirtból megszökve, Agadirba juttatni, ott átadja az egészset a parancsnoknak és töredelmesen bevall mindent. Hiszen ha ő maga szolgáltatja be az iratokat, ha őszintén elsír mindent egy becsületes öreg katonának, talán még el lehet simítani az ügyet. Persze, ha Donald beváltja fenyegetését és a hatóságok találják meg Yvonnenél a terveket, akkor vége mindennek. Először elhatározta, hogy lelövi nyomban Donaldot. Egy francia tábornok leánya ilyen helyzetben feledkezzék meg arról, hogy nő, feledkezzék meg arról, hogy gyilkolni szörnyűség. Nála volt kis gyöngyházrevolvere. De ha itt lelövi Donaldot és az őrségre viszik, megtalálják az írást is nála.

- Nos? - kérdezte Donald. - Nyomban Taurirtba érünk. Mit határozott? Idáig, őszintén megmondom, nagy veszélyben volt. Igen rosszul éreztem volna magam, ha nálam vannak a tervek. Most már nincs baj.

- Belátom, hogy ki vagyok szolgáltatva magának. Nyert. Megkapja a táskát, hogy kikerüljek a csávából. De van egy feltételem és ha azt nem teljesíti, akkor inkább vesszünk el mindannyian.

- Parancsoljon. Ha egy mód van rá...

- Nem tudom, hova akarja vinni a táskát. Mindegy. Én magával megyek. És ha átadta megbízójának az írásokat, maga elkísér engem Agadirba, mert egyedül nem merek és nem tudok odamenni a sivatagon át. És megígéri, hogy miután eljuttattam a futárigazolványt D'Alarconnak, visszakísér engem Taurirtba. Ha ezt az ajánlatomat elfogadja, átadom a táskát.

- Örömmel állok rendelkezésére - mondta Donald mosolyogva és belülről nagy meglepődéssel vette tudomásul, hogy a leány ismét az ő malmára hajtja a vizet.

Taurirtban a táska már Donaldnál volt. Szorosan a lány mellett ment, nem tévesztve szem elől. A pályaudvaron egy előre elkészített papírlapot adott át a vasúti tisztviselőnek egy húszfrankos kíséretében.

- Kérem, adja fel azonnal ezt a rádiógramot. - Azután megfogta Yvonne a karjánál és vitte magával. Ez volt a rádiógram, amit Guillaume kapitány kapott. Nyomban két tevét béreltek és megindultak vezető nélkül a sivatag felé. Donald jól ismerte az utat. Nemsokára maguk mögött hagyták Taurirt és kettesben ügettek az elhagyatott sivatagban. A sárga irattáska széle kilátszott Donald nyeregtársolyából. Egy óráig szótlanul ügettek. A nap forrón tűzött, apró, szállongó porszemek szúrták elviselhetetlenül a leány arcát, gégejét, torkát. Először életében volt sivatagban. Időnként ivott az oldalán függő kulacsból. Kulacsa alatt a zsebében volt a revolvere.

- Most milyen irányban megyünk? - kérdezte később Donaldot.

- Nyugat felé. Szóval mindig a nappal szemben. Egy óra múlva kis oázishoz érünk, ahol a szent Moghra törzs remetái laknak, ott felfrissítjük az ivóvizünket és megpihenünk.

„Tehát állandóan a nappal szemben”, ismételte magában gépiesen. „Embert kell ölni!” Szörnyű rémületet érzett. Hiába! Nem képes erre! Mégis muszáj!... Taurirt már nem látszott mögöttük. Jó másfél órája ügettek. A lány, mintha a kulacsa felé nyúlna, megmarkolta zsebében a revolvert, azután odaszólt Donaldnak:

- Hopplá! Leejtett valamit! - A férfi ösztönszerűleg hátrafordult. Yvonne villámgyorsan kirántotta balkézével Donald nyerge mellől az irattáskát, jobbkezában felvillant a revolver... Bum... Bum... Bum...

Gyors egymásutánban három golyót lőtt ki a kém tevéjére. Mégsem volt képes arra, hogy embert öljön! Mindez egy pillanat alatt játszódott le.

A halálra sebzett tevé egy bakugrással felszökelt és a férfi, mielőtt ideje lett volna visszafordulni, nagy ívben röptül ki a nyeregből, azután ájultan fekvé maradt, míg valamivel távolabb az állat zuhant le döngve a hátára. Egy tevének kellett meghalni a hazáért.

- Reg-lak! Reg-lak!

- Reg-lak! Reg-lak! - ismételte kiáltva Yvonne és tevéje nyomban gyors ügetéssel indult el. A táská a lánynál volt. Donald valószínűleg magához fog térti nemsokára. Tevé nélkül nem folytathatja az útját, de gyalog visszamehet Taurirtba. Víz és élelem van nála elegendő. Taurirtban viszont csak úgy jelentheti fel Yvonnet, ha saját magáról is megmond mindent, mert hiszen jól látták, hogy együtt kelt vele útra. Tehát kénytelen lesz hallgatni.

Reg-lak! Reg-lak!

Távolról feltűnt az oázis. Fél óra múlva egy arab vezetővel elhagyta a szent Moghra törzs remetéit és útban volt Agadir felé.

*

Most ott állt a szobában, fáradtan, porosan, kezében a táskával. Döbbsenten nézte a földön fekvő vérző káplárt, az őrnagyot a puskával és D'Alarconet. Az egész olyan volt, mint egy lázálom.

- Ugy-e - mondta diadalmasan D'Alarcone, - az ember sohasem tudhatja, miért jó borotválkozni. - Azután Yvonnehoz fordult. - Kérem, mondjon el sürgőnyistílusban azonnal mindent és ne kérdezzen semmit. Hogy kerül ide ezzel a táskával?

Yvonne ösztönösen megérezte, hogy engedelmeskednie kell. Gyorsan néhány tömör mondat elbeszélte, ami történt. Pillanatnyilag kedvezett számukra a szerencse, volt egy lélegzetnyi idejük, mert a kapitány a szomszéd szobában a sok alkoholtól és a nap fáradalmaitól mélyen aludt a rádió mellett. Előzőleg ugyanis azzal volt elfoglalva, hogy elrontsa a leadót, mert amíg a sejk nem volt itt, félt, hogy egy megbízhatatlan lázadó esetleg jelt ad innen rádión valahová. A leány őszintén elmondott mindent: a szöktetés tervét, a futárigazolványt, Donald elleni támadását...

Mikor Yvonne megtudta, hogy Donald tulajdonképpen ide készült a tervekkel és így ő cseberből vederbe került, hirtelen olyan rosszullétet érzett, hogy le kellett ülnie.

- Mindenekelőtt - mondta az őrnagy türelmetlenül, - meg kell semmisíteni a terveket. - És már nyúlt is a táskáért, de D'Alarcone elkapta előle.

- Bocsánat, őrnagy úr, a terveket most már csak akkor szabad megsemmisíteni, ha előbb mindannyian meghalunk. Ugyanis Yvonne és az atyja becsülete múlik azon, hogy a tervek ne tűnjenek el, miután De La Motte kisasszony magával vitte őket. Ha a tervek elvesznek, ezerféle homályos kombináció érhet a De La Motte névhez.

- Mondja meg, mit akar? - kérdezte türelmetlenül az őrnagy.

- Őrnagy úr, csak időre van szükségünk és akkor ezt az egész csatát itt megnyerjük. Ezért kezeskedem. Adjuk oda a táskát az őrmesternek. Ez a részeg horda lent nem törődik semmivel. Az őrmester üljön tevére, talán eléri vágatva Taurirtot.

- És miért nem megyünk mi is vele? - kérdezte Petterson.

- Mert nekünk itt előbb el kell intézni valamit és szerintem legalább egy órát pihenni kell ilyen út után egy hölgynek, még akkor is, ha katona. A káplár most nem fog már zavarni és ha sikerül néhány légionistával beszélni úgy, hogy a kapitány ne hallgassa, akkor minden jóra fordulhat. Ha nem ez a gyalázatos káplár áll őrt, már régen megváltozott volna a helyzet. Időt kell nyerni, őrnagy úr!

- D'Alarcone - mondta az őrnagy, - én megtanultam magát becsülni ma. Kérem, cselekedjék belátása szerint. De az őrmester, ha elfogják, semmisítse meg az írásokat.

- Ebben biztos lehet őrnagy úr - mondta Jules.

D'Alarcone kinézett a folyosóra. Elhagyatott és sötét volt. Kezében volt a táska. Intett az őrmesternek. Együtt léptek ki a sötét folyosóra és a fordulóig mentek. Itt D'Alarcone átadta a táskát Julesnek.

A sötét udvaron zajongó részeg légionisták nem vették észre a fal mentén osonó őrmestert, aki a nagy zűrzavarban óvatosan kivezetett egy tevét és néhány lépés múltán nyugodtan felült rá és elügetett a bőrtáskával. Csak az arab fiú látta, aki Yvonne Agadirig kísérte és ott pihent a kapuban. Az nem gondolt arra, hogy az őrmester szökik. Különben talán lármát ütött volna, mert nomád arab volt, s ezek Hamir sejket szolgálták.

D'Alarcone visszament a szobába.

- Nagyon fáradtnak látszik, Yvonne - mondta gyengéden a lánynak. - Nem akar egy kis kölnit?

Az elcsigázott nő nem tudta tovább tartani magát, D'Alarcone nyakába borult és keservesen sírt. A férfi átkarolta, magához szorította és ezt dörögte a fülébe meghatva:

- Yvonne, maga igazán a legderekabb nő a világon.

Ebben a pillanatban belépett az álmos Guillaume kapitány.

ÖTÖDIK FEJEZET,
amelyből kiderül, hogy a postás is van olyan katona, mint a szenegáli vadász

A kapitány, miután álmából felébredt, nyomban az udvarra sietett és érdeklődött, hogy jött-e valaki Taurirtból. Az arab fiú a kapuban felvilágosította, hogy utasa több mint félórája ment fel a századirodába. A kapitány rémülten rohant fel. Azután megtorpant a küszöbön a két ölelkező katona látványától.

- Mi ez?! - kiáltotta, de mielőtt szólhattak volna, megpillantotta a szekrény mellett ájultan fekvő káplárt és nyomban kiugrott a szobából, rájukzárta az ajtót, azután villámgyorsan négyöt revolverlövést adott le.

- Aux armes! Aux armes! - harsogta tölcserít csinálva a kezéből. Perceken belül fegyverek csörögtek, lábak dobogtak és légionistákkal telt meg a folyosó.

- A foglyok szökni próbáltak! Leütötték a káplárt! Valószínűleg megszerezték egy irattáskát és mindnyájunk szabadsága függ attól, hogy előkerítsük. En avant!

A légionisták élén behatolt a szobába. Ezek véres látványra voltak elkészülve, ehelyett egy nyugodtan dohányzó társaságot találtak együtt és D'Alarcone megfenyegette az ujjával Guillaumeot:

- Ne lárμάzzon annyit fiam, mert ma még megverem magát. - Azután a légionistákhoz fordult. - Ez a hölgyismerősöm éppen erre járt és meglátogatott. A káplár pimaszkodott velem. Erre rendre intettem ezzel az üveggel, amitől, úgy látszik, megbetegedett. - A légionisták röhögtek, miután a káplárt senki sem szerette. A kapitányt egyre jobban fojtogatta D'Alarcone népszerűsége. Hirtelen felkiáltott:

- Hol az őrmester?

- Keresse meg - felelte Petterson.

- És miért van ez a hölgy katonaruhában? Maga valami irattáskát hozott Taurirtból, nem?! Figyelmeztetem, hogy a vezetője lent már bevallotta, hogy magánál volt az irattáska.

- Maga pimasz! - ugrott fel D'Alarcone. - Azt hiszi, hogy ez a hölgy valaha életében is mondott valótlan? Igenis, nála volt az irattáska. Igenis, elvettük tőle!

- Ez nem lesz így jó, herceg - mondta Muratieff, - adja ide szépen a táskát. Az nekünk kell.

- Ettől függ, hogy Hamir sejk megszabadít-e benneteket! - kiáltotta a kapitány.

- Hát várjatok - mondta D'Alarcone. - Bajtársakat nem szoktam becsapni. Bevallom nektek őszintén, az őrmester egy félóra előtt elment a táskával tevén. Most ha tetszik, álljatok bosszút rajtam.

A légionisták morogtak, de nem bántották D'Alarconet. A kapitány hirtelen elsietett. Yvonne arab vezetője még ott volt a kapuban a tevéje mellett. Azt felelte a kapitánynak, hogy látta az őrmestert egy sárga irattáskával tevén elmenni. A kapitány intézkedett, azután visszament a foglyokhoz. Ezek közben magukra maradtak, mert a katonák visszamentek dorbézolni az udvarra. A kapitány óvatosan állva maradt a küszöbön.

- Szerencsére nem sikerült, amit akartak, - mondta kegyetlenül nevetve, - az őrmester kövér ember és rossz tevén ment el. Ez a tizenöt éves fiú, aki idevezette azt a hölgyet, már elvágtatott és legalább egy órával előtte éri el a szent Moghra törzs oázisát, mint Jules. Ezek mind Hamir sejk emberei és játszva elfogják az őrmestert, aki nem is gyanakszik majd a békés arabokra, tehát arra nem lesz ideje, hogy megsemmisítse a terveket. Most aludjanak jól. - És kacagva

otthagya őket. Az őrnagy rémulten, szemrehányással nézett D'Alarconera. Yvonne és Petterson csüggedten bámultak maguk elé. De a herceg úgy látszott, nem vette nagyon szívére a dolgot. Rágyujtott egy cigarettára és két lábát felrakta az asztalra.

- Ember! - mondta az őrnagy. - Nem érti? Mégis meg fogja kapni Hamir sejk a terveket!

- Ezeket gondolja? - kérdezte D'Alarcone és előhúzta zsebéből a terveket. - Ha ezt tőlem megkapja a sejk, akkor én elmegyek kígyóbüvölőnek. A sötét folyosón ugyanis kivettem az írásokat a táskából, miután szerintem ezeket csak Yvonne viheti vissza Marokkóba, hogy teljesen tisztázva legyen. Az irattáskába néhány cigarettát tettem, mert tudom, hogy az őrmester nagy dohányos.

- És hogy akarja innen kivinni a terveket?!

- Diadalmenetben. Nekem csak idő kell. És hála az őrmester tevekirándulásának, megint maradt időnk bőven. Ne kártyázzunk? Van itt a fiókban egy pakli.

Kintről fegyvercsörgés hallatszott, majd a kapitány hangja:

- Vigyétek el a káplárt és négy ember vigyázzon a foglyokra, de úgy, hogy ne csinálhassanak újra bajt. Gondoljátok meg, hogy a szabadságtokat veszélyeztetik. Én nem tudok folyton résen lenni, huszonnégy órája nem aludtam. Amíg alszom, legalább négyen maradjatok itt józanok és vigyázzatok.

- Ne féljen! - hangzott be az orosz válasza, - feküdjön le nyugodtan. Ha a herceg packázni akar velünk, akkor majd nagyon megjárja.

- Pedig packázni fogok veletek - dühöngte D'Alarcone. A kapitány elment és ruhástól végigdőlt a szomszéd szobában egy bőrkanapén. Muratieff és még három légionista szuronyos puskával bement a foglyokhoz. Tíz percig senki sem szólt. Ekkor áthallatszott a szomszédból a kapitány horkolása. És most Muratieff beszélni kezdett csendben:

- Ide hallgasson őrnagy úr. Maga mindig jó volt hozzánk. Nekünk ez a részeges disznó kapitány nem parancsol. Azután úgy látom, hölgy is van magukkal. Menjenek szépen le, üljenek tevére és igyekezzenek innen messze menni. Mi nem tehattünk mást. Haza akarunk végre jutni. És a sejk becsületesen viselkedik a légionistákkal. De magukat nem akarjuk romlásba vinni. Menjenek szépen.

- Maga egész jóra való lázadó, - mondta D'Alarcone, - de sajnos, mi a szolgálati helyünket egy közlegény intézkedésére nem hagyhatjuk el. Ez szépséghibája a francia köztársaság demokráciájának, de mégis így van.

- Tréfál velünk?! Vigyázzon...

- Nana öregem. Csak semmi fenyegetés! Ilyesmitől én sírógörcsöt kapok. Különben sem akartam megbántani. Egész nap erre a pillanatra vártam, hogy a kapitány és a káplár jelenléte nélkül beszélhessek valamelyikükkel. Most már nincs baj. Maga azonnal be fogja látni, hogy jó barátja vagyok. Az őrnagy úr spáhikat akart hozatni segítségül, ezek, sajnos, nem jöhettek. De érkeztek nagyszerű segédcapatok. És pedig a postás zászlóalj részéről. Nem kimondottan katonai alakulat, de egyenruhájuk van és ez a fő. Maguk azt hiszik, hogy Hamir sejk révén megszabadulhatnak. És hivatkoznak egy bizonyos Hoffer nevezetű úrra, aki megszökött a légióból és Potsdamból írt önöknek. Ismeri, kérem, valaki ennek a Hoffernek az írását?

- De mennyire! Két évet szolgáltunk együtt - szólalt meg az örök között egy breton. - Azt a bizonyos levelét is nekem írta.

- Nahát ma reggel egy újabb levelet írt, itt van borítékkal együtt. Majd felolvasom. - És olvasta:

„Igen tisztelt őrnagy úr. Kérem, tudassa a bajtársaimmal az alábbiakat: különböző híresztelések következtében átszöktem Hamir sejkhez. Miután megérkeztem az arabokhoz, elsősorban véresre korbácsoltak, majd addig kínoztak, amíg levelet írtam egyik bajtársam címére. Azt kellett tudatnom, hogy a sejk révén hazakerültem a családomhoz és jól megy a sorom. Utóbb megtudtam, hogy minden légionistával iratnak egy ilyen levelet és ügynökeik útján Európában bedobadják, de egy légionistát sem engednek haza, hanem a tuareg mocsarakban építetik velük az utat. Aki elgyöngül, vagy beteg lesz, azt egyszerűen agyonlövik. Én vagyok az egyetlen, aki megmenekült a mocsárból. Egy arab lány belémszeretett és női ruhában, szörnyű úton átvezetett angol területre. Hazaértem, de úgy érzem, csak azért, hogy itt haljak meg Németországban. A kórházból írom ezt a levelet, mert elképzelhetetlen szenvedéseim következtében élő roncs lettem. Kérem Istent, hogy óvja meg a sejktől minden bajtársamat és alázattal kérem őrnagy urat, hogy levelem tartalmát mennél több légionistával közöltesse. Az ön szerencsétlen, szökött közlegénye: Johann, August Hoffer.”

Mindenki mozdulatlan volt. Azután a breton átvette a levelet reszkető kézzel és megnézte.

- Az ő írása... - suttogta.

Most D'Alarcone az orosz vállára tette kezét:

- Komám, te az előbb bebizonyítottad, hogy van szived. Most majd meglátod, hogy az őrnagy úr sem rossz ember. Ide hallgass: Ti tulajdonképpen a kapitány és a káplár parancsára cselekedtetek, mikor fellázdattok. Az őrnagy urat nem is bántottátok. Ha tehát ti most értesültök az őrnagy úrtól, hogy a kapitány és a káplár parancsa törvényellenes volt és alárendelitek magatokat a vezényletének, akkor nem követtek el semmiféle bűnt. Így van, őrnagy úr?

- Tökéletesen így fognám fel a helyzetet - mondta azonnal az őrnagy. - Te most menj le Muratieff ezzel a levéllel a többiekhez. Gyűjtsd őket össze, olvasd el nekik, azután ha egy félóra múlva csukva áll a kapu, az őrszem elfoglalja a helyét és a legénység felsorakozik az udvaron, akkor nem történt semmi. A kapitány felel mindenért. Meg is érdemli. Mert a tiszteket jó fizetéssel veszi át a sejk, míg a közlegényt megöleti. Guillaume ezt tudta és el akart adni benneteket. Mehettek.

D'Alarcone átment Pettersonnal a másik szobába, ahol a kapitány aludt. Jól oldalbarugta.

- Hé! Te disznó! Kész a fürdő, ébredj! - Miután a kapitány riadtan felült, vagy ötven pofont adtak neki és jó szoroson megkötözték.

- Megváltozott a helyzet! - ujságolta örömmel D'Alarcone. - Segítségünkre jött egy osztag postás és ledobtak bérmentve egy gránátot. Ne félj semmit, fiam. Most egy pár napig sok verést kapsz. Nézz csak le az ablakon.

Kint felharsant a kürt, az erőd bástyáján elhelyezkedett a szuronyos poszt és a legénység pillanatok alatt felsorakozott az udvaron.

- Azt hiszem - mondta az őrnagy, amint ezt meglátta az ablakból, - hogy a legénység részéről mégis történt valami, amit jelentenem kellene, de pillanatnyilag stratégiai szempontokból ezt az eljárást tartom megfelelőnek én is. Kisasszony - szólt Yvonnehoz, - amit ön itt elmondott nekünk, azt nyugodtan titokban tarthatjuk, miután D'Alarcone kíséretében nyomban elindul Taurirtba. A gyanus oázist kerüljék el. Úgy gondolom, hogy a tábornok nélkül is elintézi ezt az ügyet, ha visszajuttatja hozzá a terveket. D'Alarcone, maga ma hallatlan szolgálatot tett Franciaországnak...

- Oh kérem, igazán csekélység...

- Ezért, ha Taurirtból néhány nappal később tér vissza, nem veszem szigorúan. - És a szeme ezt fejezte ki: „Hagyok neked egérutat, hogy megszökjél”. - Tehát azonnal útrakel De La Motte kisasszonnyal. Maga Petterson szintén megkapja majd hűsége jutalmát...

...Az őrnagy lent az udvaron néhány szigorú, de megnyugtató szót intézett a legénységhez. Azután az őrség kivételével mindenkit felmentett egy napra a szolgálat alól, hogy kialudják a mámorukat. A katonák lelkesen megéljeneztek.

Néhány arab érkezett nemsokára a megkötözött őrmesterrel. Rendkívül meglepődtek, midőn nyomban az erőd mögé vezették mind a négyüket és rövid úton fejbeltették őket. Lázadó arabokról a haditerületnek nyilvánított Szaharában nem készítenek sok aktát...

...D'Alarcone megérkezett Yvonnena Taurirtba. Itt elsősorban női ruhákat szereztek, azután szerencsésükre éppen indult egy katonai repülőgép, amelyen Yvonne Marokkóba mehetett. Néhány percnyi idejük volt csak a búcsúzásra.

- Micsoda örült kislány maga, ha nem haragszik nyíltságomért - mondta D'Alarcone és megsimogatta Yvonne rövidrevágott haját.

- Csak a számadásunkat intéztem el. Maga azért, hogy engem lásson, eljött civilben a kormányzóság épületébe. Most viszonztam a látogatását katonaruhában, a szaharai helyőrségben. Azt hiszem, kvittek vagyunk. Egyforma örültség mind a kettő. És most... nézze itt ez a futárigazolvány. Ezt tegye el. Azután írjon majd nekem, hogy szerencsével járt.

- Csakugyan... itt a futárigazolvány? - mondta D'Alarcone, azután vállatvont és zsebetette. - Lehet, hogy szükségem lesz rá. És mindenestre írni fogok. Az utóbbi napokban rájöttem, hogy nem árt néha levelezni. A posta megérdemli, hogy támogassuk. - A repülőgép motorja felbúgott. - Isten vele kis menyasszonyom - tette még hozzá egy rosszul sikerült tréfás mosollyal és a lány beugrott a gépbe, amely nyomban nekilendült és futni kezdett, azután a magasba emelkedett. Néhány pillanatig még látszott az ablakában egy női kéz, amint búcsút int.

...Késő este futár érkezett Bu Denib helyőrségébe. Egy tisztet keresett, akivel hosszasan beszélt. A tiszt hitetlenkedve hallgatta. Később néhány társával titokban átkutatta Mauriac kapitány holmiját és kétségtelen bizonyítékokat találtak arra, hogy a kapitány áruló. Mielőtt őrizetbe vehették volna és látta, hogy elvesztette a játszmat, Mauriac kapitány föbelötte magát és azonnal meghalt. Ezután mindnyájan a futárt keresték, azonban ez az ember, mialatt elterelődtől róla a figyelem, nyomtalanul eltűnt, a főhadiszálláson telefonon érdeklődtek a futár után, de Marokkó azt felelte, hogy hasonló megbizatással senkit sem küldtek Bu Denibbe. Nem értették. Hiszen a futár jelentése igaz volt és valóságos katasztrófától mentette meg az offenzívát. Jóval éjfél után, midőn Mauriac ha nem leplezik le, már régen kiadta volna az áruló parancsot, jelentkezett az agadiri helyőrség. Az erőd parancsnoka, egy őrnagy, közölte, hogy leadójukat megrongálták és így csak most tudja értesíteni Bu Denibet, hogy Mauriac kapitányt vegyék nyomban őrizetbe.

- Az árulásról már értesültünk - felelték Bu Denibből. - Kérem, őrnagy úr, nem tudna felvilágosítást adni egy szabályszerű igazolvánnyal kiküldött futárról, aki az ön által közölt tényeket még idejében jelentette?

Hosszú szünet állt be. Azután az őrnagy kissé rekedten felelt:

- A futárról nincs tudomásom. Jó éjszakát.

...Másnap reggel egy holtfáradt, porral lepott katona jelentkezett Agadirban az őrnagynál:

- A 143-as számú közlegény alázatosan jelentkezik, mon commendant. Demosielle De La Motteot Taurirtig kísértem, ahonnan repülőgépen útra kelt Marokkóba.

- Őszintén szólva - mondta csodálkozva az őrnagy, - nem hittem volna, hogy viszontlátom D'Alarcone.

- Alázatosan jelentem, őrnagy úr, családjukban volt már iszákos és kártyás és egy nagybácsim fogadásból konflison ment Párisból Vladivosztokba, mindamelllett katonaszökevény még nem fordult elő a familiában és én tisztelem a tradiciókat.

*

...Egy hónappal később, a marokkói helyőrség díszszemlájén De La Motte tábornok sajátkezűleg tűzte ki a becsületrendet D'Alarcone zubbonyára, a trombita recsegett, az arcvonal tisztelgett, a zászlót háromszor meglengették és a tábornok, az előírástól eltérően, miután kezét fogott a légionistával, megölelte. Csak Yvonne tudta, hogy erre a szokatlan kitüntetésre a közlegény nagyon is rászolgált a tábornok részéről.

Pettersonból soronkívül altiszt lett, Jules őrmestert tiszthelyettessé nevezték ki, Guillaume kapitányt az oráni haditörvényszék halálra ítélte és miután nem kapott kegyelmet, az ítéletet végrehajtották.

UTOLSÓ FEJEZET,
melyben egy festő visszatér az uri társaságba

Még a kitüntetést megelőzően De La Motte tábornok meglátogatta Párizsban az idősebb D'Alarcone vicomteot. Itt sok mindent megbeszéltek. Kiderült többek között, hogy az öreg vicomte ezerszer megbánta fősvénységét és szívesen odaadna mindent, vagy akár tízszeres apanázt is, ha viszontláthatná élve a fiát. Ez a kívánsága rövidesen teljesült. Egy megátalkodott ezredorvos a fiú ellenkezése dacára, felülvizsgálaton szolgálatképtelennek nyilvánította az ifjú vicomteot, bár ez hevesen, majdnem gorombán tiltakozott. Az ezredorvos azonban jelentésében óva intette a hadsereget, hogy e fiatalembert, aki súlyosfokú „szívérrendszer elváltozásban” szenved, továbbra is megtartsák a szolgálatban. A diagnózisról később Európa legjobb belgyógyászai úgy nyilatkoztak, hogy e betegség mindaddig ismeretlen volt az orvostudományban, míg az ifjú D'Alarcone szervezetét meg nem támadta. Én úgy tudom, hogy a felülvizsgálat előtt a tábornok beszélt az ezredorvossal és ez a körülmény is közrejátszott a különös baj megállapításánál. D'Alarconet egyszerűen kiszuperálták a légióból és erről az eljárásról igen keresetlen szavakkal nyilatkozott a számvevő altisztnek, aki kiadta civilruháját.

- Jellemző magukra! A mór megtette kötelességét, a mór elmehet! Szép kis disznóság! Kíntrikálni valakit a hadseregből! Viszontlátásra, öregem... Jó, csak tegye el azt a száz frankot...

Néhány hónapig az apjával együtt élt corbeillei kastélyukban, de igen sűrű levelezésben állt Marokkóval. Az esős évszak kezdetén a tábornok és leánya szabadságra utaztak Marokkóból és néhány hétig a corbeillei kastély vendégei voltak.

Donaldról soha többé nem hallottak. A mérnök, miután Yvonne elvágatott, még körülbelül félóráig feküdt ájultan a sivatagban, azután nagynehezen lábraállt. Iszonyú fájdalom volt, mert az esés következtében eltörte a karját. Rendkívüli erőfeszítéssel bevonszolta magát Taurirtig, itt már önkivületben volt a sebláztól és hetekig kórházba került. Miután a tábornok leánya is belekeveredett volna az ügybe, ha eljárnak ellene, De La Motte futni hagyta. A hazaárulók meglakoltak és egy nemzetközi hírszerzővel több vagy kevesebb, oly mindegy... Így azután Donaldot senki sem kereste és miután felgyógyult, sietve elhagyta Afrikát.

*

A száraz évszak kezdetén a kormányzóság ismerkedési teája alkalmából a polgári, a diplomáciai és a katonai élet előkelőségei teljes számban megjelentek. Itt ismerkedett meg újra a társasággal a tábornok leányának férje, D'Alarcone vicomte, miután pontban négy órakor, hatalmas sportkocsijának kipuffogója beszüntette iszonyú bögését a kormányzóság épületének kapuja előtt. A fiatal pár tiszteletteljesen állt meg a nyájas kormányzó előtt, aki a többi vendéggel együtt, tapintatosan úgy tett, mintha az ifjú embert most látná először és azt hitte, hogy igen diplomatikus, midőn mosolyogva így szól:

- Üdvözlöm vicomte... és örömmel mutatom be a társaságnak.

- Oh kérem, excellenciás uram, ez felesleges, már volt szerencsém körülbelül egy év előtt, midőn mint kincstári tájképfestő működtem a gyarmaton. Néhány igen ízlésesen kiállított követ hagytam magam után. Örülök, hogy ismét visszatérhettem a társaságukba és engedelmükkel néhány kedves párisi dalt fogok előadni, zongorán. - Ezután a kis polgármesterhez fordult, aki megrökönyödve nézett rá. - Hogy van?

A pillanatnyi feszültség általános kacagásban engedett fel és D'Alarcone leült a zongorához...

VÉGE.

